

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpat și avocatul acestuia Bejan-Popa Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe

Vasilachi Harlampie Xxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 05.08.2016-20.12.2016
2. instanța de apel: 20.01.2017-04.05.2017
3. instanța de recurs: 03.10.2017 - 22.11.2017

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 decembrie 2016, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Vasilachi Harlampie Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42 alin. (2), (5), 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau a exercita activități de gestionare a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor, pe un termen de 4 ani.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani și nu va fi executată dacă inculpatul va comite noi infracțiuni, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal în privința lui Mardari Sergiu, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă în ordine de recurs.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat, că Vasilachi H., în complicitate cu o persoană în privința cărei cauza a fost disjunsă și care face parte dintr-o reuniune stabilă de persoane, orientate în practicarea și obținerea de venit în rezultatul circulației ilegale a substanțelor narcotice, la 26 aprilie 2016 a primit ilegal de la aceasta substanță narcotică heroină, divizată în 11 pachetele din folie de staniol și pe care, urmare a înțelegerii lor prealabile, au înstrăinat-o lui Mardari S. Potrivit raportului de

expertiză nr. 34/12/1-R-2360 din 05 mai 2016, substanța sub forma de pulbere de culoare bej, reprezintă - heroină cu masa de 1,170 grame, constituind proporții mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Vasilachi H., a fost calificată *de drept* în baza art. 42 alin. (2), (5), 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal și anume – *circulația ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, săvârșită prin păstrarea, distribuirea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite de două persoane în proporții mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Vasilachi H., recunoscut vinovat în baza art. 42 alin. (2), (5), 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități de gestionare a substanțelor narcotice, psihotrope și analoagelor lor pe un termen de 4 ani.

În motivarea apelului a invocat:

- deși prima instanță a ținut cont de cumulul circumstanțelor atenuante și agravante identificate, inclusiv conștientizarea impactului faptei comise, comportamentul inculpatului, Vasilachi H., până și după comiterea infracțiunii, căință sinceră a acestuia, însă instanța nu a motivat sentința în partea ce ține de aplicarea art. 90 Cod penal;

- sentința este parțial neîntemeiată și anume în partea ce ține de suspendarea condiționată a pedepsei stabilite inculpatului;

- prima instanță a ignorat criteriile prevăzute de art. 7, 75 Cod penal și neîntemeiat a stabilit inculpatului o pedeapsă cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia;

- instanța de judecată a ignorat faptul, că inculpatul Vasilachi H., a comis o infracțiune care face parte din categoria celor grave, potrivit informației Dispensarului Republican de Narcologie, inculpatul se află la evidență din 25.03.2011 cu diagnoza consumator de substanțe narcotice, anterior a fost judecat de mai multe ori, inclusiv pentru comiterea infracțiunilor similare, dar care nu s-a corectat și din nou a comis cu intenție fapte infracționale, iar pedeapsa solicitată de acuzare are drept scop corectarea și reeducarea inculpatului, ca urmare prevenirea săvârșirii de către acesta a noi infracțiuni, este posibilă doar prin aplicarea față de Vasilachi H. a unei pedepse echitabile cu fapta comisă;

- instanța nu a ținut cont de scopul pedepsei penale care primordial trebuie să stabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și altor persoane, prin urmare, consideră că îndreptarea și reeducarea inculpatului, este posibilă doar cu aplicarea pedepsei cu închisoarea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017 a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vasilachi H. recunoscut vinovat în baza art. 42 alin. (2), (5), 217¹ alin. (3) lit. b), f)

Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare în societăți farmaceutice și de a exercita activități în domeniul farmaceuticii, de gestionare și circulație a substanțelor narcotice, psihotrope și analoagelor lor pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat, că prima instanță a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere al utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, încadrând just acțiunile inculpatului, Vasilachi H. în baza art. art. 42 alin. (2), (5), 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal.

Cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpatului, Vasilachi H. pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (5), art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, instanța de apel a reținut, că prima instanță la aplicarea pedepsei incorect a reținut aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, existând motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea individualizării pedepsei.

La stabilirea pedepsei penale, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, astfel fiind comisă o infracțiune gravă, de persoana inculpatului, care este cu antecedente penale, anterior fiind condamnat, însă nu a făcut concluzii pozitive, nu s-a corectat și a comis din nou infracțiuni din aceeași categorie, și-a recunoscut vina, figurează la evidența medicului narcolog din 25.03.2011 cu diagnoza consumator de substanțe narcotice, de faptul că nu a participat la examinarea cauzei în apel, fiind anunțat în căutare.

Instanța de apel a reținut că inculpatul, Vasilachi H., este supus militar, cu studii medii, celibatar, nu are persoane la întreținere, nu dispune de careva titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, nu are grad de invaliditate, neangajat în câmpul muncii și are antecedente penale. Circumstanțe atenuante conform art. 76 Cod penal nu au fost reținute, însă în privința inculpatului, instanța a stabilit circumstanțe agravante și anume: săvârșirea infracțiunii de o persoană care anterior a mai fost condamnată pentru o infracțiune similară cu alte fapte care au relevanță pentru cauză și săvârșirea faptei prin orice formă de participare.

Apreciind totalitatea împrejurărilor de ordin obiectiv și subiectiv, instanța de apel a considerat, că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința lui Vasilachi H. nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități de gestionare a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor, pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Vasilachi H. și avocatul acestuia Bejan-Popa N., prin care solicită casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de aplicarea pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vasilachi H., recunoscut

vinovat în baza art. art. 42 alin. (2), (5), 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pe o perioadă de probațiune, în baza art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului invocă:

- cu decizia instanței de apel din 04.05.2017, inculpatul a făcut cunoștință la data de 13.09.2017, când a fost reținut de către ofițerul de investigații a IP Ciocana;

- la urmărirea penală și în instanța de judecată, Vasilachi H. vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o, a înțeles că a greșit, motiv din care la cererea sa cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală;

- instanța de judecată nu a luat în considerație faptul, că inculpatul este tânăr, are un copil la întreținere, a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise, a conștientizat legalitatea acțiunilor sale, declarând că pe viitor nu va mai comite asemenea fapte;

- instanța de apel nu a individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art. 61, 75 Cod penal și a practicii judiciare constante, ce a dus la stabilirea unei pedepse neechitabile;

- la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a luat în considerație gradul infracțiunii comise, împrejurările în care a fost consumată infracțiunea, personalitatea lui Vasilachi H., dar și prezența circumstanțelor atenuante: recunoaștere vinovăției și prezența unui copil minor la întreținere;

- având în vedere faptul, că Vasilachi H. vina o recunoaște pe deplin, regretă cele săvârșite și se căiește sincer, a conștientizat gravitatea faptelor sale și rezonanța acestor fapte, consideră că corectarea lui este posibilă fără a fi lipsit de libertate;

- scopul corectării și reeducării se va atinge și fără izolarea lui Vasilachi H. de societate, fiind posibil de a stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, conform art. 90 Cod penal pe o perioadă de probațiune, luând în considerație că Vasilachi H. a recunoscut vina pe deplin, se căiește sincer de cele comise, având o posibilitate reală să dovedească, că corectarea sa este posibilă prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind o nouă infracțiune;

- instanța de apel în speța dată, nu a ținut cont de faptul că conform materialelor din dosar se demonstrează că inculpatul nu încalcă ordinea publică, nu este subiect a cărorva materiale contravenționale, nu a fost luată în considerație căința sinceră exprimată față de faptele comise și faptul că este o persoană tânără.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, considerând că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece la stabilirea pedepsei instanța s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal. Totodată, a menționat că inculpatul a omis termenul de declarare a recursului ordinar, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Norma prevăzută la alin. (3) art. 231 Cod de procedură penală, stipulează că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Din actele dosarului, rezultă că în urma dezacordului cu sentința adoptată de către prima instanță, procurorul a atacat-o cu apel. În cadrul judecării acestei cauze penale, din motiv că inculpatul Vasilachi H., nu se prezenta la ședințele de judecată în instanța de apel, prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.03.2017, ultimul a fost anunțat în căutare (f.d. 140-146 v. II), iar potrivit informației parvenite de la Inspectoratul de poliție Ciocana, în privința acestuia a fost intentat dosar de căutare (f.d. 159 v. II).

Prin urmare, la data de 04 mai 2017, instanța de apel în prezența procurorului și avocatului inculpatului Arnaut V. a adoptat hotărâre, prin care Vasilachi H., a fost condamnat în baza art. 42 alin. (2), (5), 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, decizie care a fost pronunțată integral la data de 05 iunie 2017.

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpatul și avocatul acestuia Bejan-Popa N., au declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 20 septembrie 2017, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic (f.d. 197 v. II).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 06 iunie 2017 și se epuizează la data de 05 iulie 2017 - ultima zi de depunere a recursului, pe când inculpatul și avocatul acestuia au depus recursul ordinar comun, abia la data de 20 septembrie 2017, cu mult după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Opozant, mențiunii indicate de către autorii recursului, precum că Vasilachi H. a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel la data de 13.09.2017, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei. Totodată, instanța de recurs menționează, că inculpatul fiind prezent la examinarea cauzei în prima instanță și cunoscând despre existența în privința acestuia a unui dosar penal aflat pe rol în cadrul Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, ulterior fiind informat prin scrisoarea din 17.01.2017, că cauza penală în privința acestuia se expediază în instanța de apel (f.d. 121 v. II), nu s-a interesat și nu s-a prezentat în ședințele

instanței de apel, inclusiv la pronunțarea deciziei, astfel asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra hotărârii nominalizate, chiar și în cazul neprezentării la pronunțarea deciziei motivate, aceasta urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Totodată, Colegiul remarcă acel fapt, că legea procesual-penală nu stabilește alte condiții de calculare a termenului pentru recurs, decât cel prevăzut la art. 422 Cod de procedură penală, și anume de la data pronunțării deciziei.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal conchide, că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către inculpat și avocatul său Bejan-Popa Natalia a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat către inculpat și avocatul acestuia Bejan-Popa Natalia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe **Vasilachi Harlampie Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 13 decembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie